

Kazimierz Kaeppele

Sprawozdanie z posiedzenia Naczelnej Rady Adwokackiej w dniach 25 i 26 czerwca 1977 r.

Palestra 21/8-9(236-237), 97-99

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Sprawozdanie
z posiedzenia Naczelnej Rady Adwokackiej
w dniach 25 i 26 czerwca 1977 r.**

Posiedzenie plenarne Naczelnej Rady Adwokackiej odbyło się w dniach 25 i 26 czerwca 1977 r. Obrady w pierwszym dniu toczyły się w Warszawie, a w drugim dniu — w DPTA w Grzegorzewicach. Obradom przewodniczył prezes NRA adw. dr Zdzisław Czeszejko.

Wiodącym tematem posiedzenia była problematyka zespołów adwokackich, których XXV-lecie utworzenia przypadało właśnie w czerwcu br.

Po wstępnych czynnościach, związanych z porządkiem obrad i przyjęciem protokołu poprzedniego posiedzenia NRA oraz ostatniej konferencji samorządowej, wiceprezes NRA adw. Karol Potrzebowski wygłosił referat na temat zadań samorządu adwokackiego w dziedzinie doskonalenia pracy zespołów adwokackich.

Zadania zespołów adwokackich w zakresie zaspokajania zapotrzebowania na pomoc prawną oraz ich funkcje samorządowe sprawiają, że pozostają one w centrum uwagi wszystkich organów adwokatury, zarówno wojewódzkich jak i naczelnych. Stanowią one według trafnego skrótu myślowego wizytówki adwokatury, określają jej pozycję społeczną i rzutują w ostatecznym rachunku na funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości.

Dlatego też program kadencyjny przyjął jako pierwszoplanowe zadanie działalność zmierzającą do podnoszenia poziomu pomocy prawnej i kwalifikacji zawodowych. Czynnikiem zaś koniecznym do osiągnięcia tych celów jest doskonalenie zawodowe. Sprawa ta była już przedmiotem obrad Naczelnej Rady Adwokackiej w dniu 27.X.1974 r. („Palestra” nr 12/74). a sam program i system doskonalenia określony został przez Naczelną Radę Adwokacką w uchwale z dnia 16.X.1976 r. w sprawie programu działania samorządu adwokackiego w kadencji 1976—1979. W wykonaniu tej uchwały większość rad adwokackich opracowała szczegółowe programy doskonalenia zawodowego, rozpoczynając ich realizację jeszcze w ostatnim kwartale 1976 r.

Formy doskonalenia są różnorakie, a ich dobór dyktują lokalne warunki. Jeśli chodzi o uczestnictwo w zajęciach szkoleniowych, to sygnalizowany jest niepełny w nich udział adwokatów, którzy właśnie wymagają doskonalenia swego warsztatu zawodowego. Jest to zjawisko niepokojące i wywołujące kontrowersyjne poglądy dotyczące sposobu włączenia tych kolegów do zajęć szkoleniowych. Chodzi mianowicie, mówiąc krótko, o to, czy doskonalenie zawodowe ma być obowiązkiem czy tylko uprawnieniem. Program kadencyjny zakłada obowiązkowość udziału w doskonaleniu zawodowym. Jeśli się zważy, że poziom zawodowy nie jest prywatną sprawą adwokata, lecz stanowi kryterium jego przydatności zawodowej i użyteczności społecznej całej adwokatury, a nadto że przepisy rozporządzenia w sprawie zespołów adwokackich przewidują konieczność podnoszenia wiedzy zawodowej,¹ należy dojść do jedynie słusznego wniosku, że koncepcja obowiązkowości doskonalenia jest niewątpliwie trafna.

¹ Paragraf 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.XII.1963 r. w sprawie zespołów adwokackich stanowi:

Drugim, dużo trudniejszym, ale nie mniej istotnym i ważnym problemem wiążącym się z doskonaleniem pracy zespołów adwokackich jest sprawa rozmieszczenia adwokatów. Chodzi mianowicie o to, aby potrzeby w zakresie pomocy prawnej mogły być w pełni zaspokajane. Od dawna już istniało zjawisko nadmiernej — w stosunku do potrzeb — liczby adwokatów tak w stolicy jak i w miastach wojewódzkich. Nie było w zasadzie większych trudności, jeśli chodzi o obsadę adwokacką w ośrodkach terenowych, jednakże z upływem lat sytuacja ta stale się pogarszała z braku możliwości pełnego obsadzenia wakatów, jakie powstawały w normalnej kolejności rzeczy. Opracowane zostały wtedy 2 projekty rozmieszczenia, jeden w 1972 r., a drugi w 1974 r., ale żaden z nich nie został zrealizowany. Przeprowadzony ostatnio nowy podział administracyjny Państwa spowodował tak daleko idące zmiany w strukturze zapotrzebowania na pomoc prawną, że okazało się rzeczą konieczną nowe opracowanie rozmieszczenia, które według planu kadencyjnego ma być przedmiotem obrad Naczelnej Rady Adwokackiej w październiku 1977 r.

Doskonalenie pracy zespołów wymaga między innymi również zapewnienia — odpowiednio do potrzeb — dobrych warunków lokalowych. Naczelna Rada Adwokacka przeprowadziła w zespołach ankietyzację, dzięki której uzyskała bliższe informacje na temat ich sytuacji lokalowej. Na ogólną liczbę 408 zespołów 153 zgłosiły dezyderat zmiany lokalu, a wśród nich aż 40 zgłosiło dezyderat na tym samym miejscu zmiany z powodu bardzo złej sytuacji lokalowej. Nie wynika jednak z tego — jakby się to mogło na pierwszy rzut oka wydawać — żeby pozostałe 255 zespołów, które nie zgłaszały dezyderatu zmiany lokalu, miały bezspornie dobre warunki lokalowe. Bardziej prawdopodobny będzie natomiast poparty doświadczeniem i ogólnym rozeznaniem wniosek, że w większości tych zespołów ze zróżnicowaną w nich sytuacją lokalową istnieją warunki, które zaspokajają lokalowe potrzeby zaledwie w stopniu minimalnym. Dotyczy to również urządzeń biurowych, przy czym jeśli chodzi o potrzeby zespołów w szczególności w zakresie urządzeń poligraficznych (tzw. małej poligrafii), tak potrzebnych i pomocnych w biurze adwokackim, to zaspokojenie ich kształtuje się dużo poniżej koniecznego minimum.

Nowoczesność w pracy nie przekroczyła jeszcze, niestety, progów zespołów. Doskonalenie i unowocześnianie pracy zespołów wymaga dużych nakładów finansowych, mimo że chodzi przecież o zapewnienie w tym zakresie jedynie minimalnych potrzeb. Nakłady te w obecnej chwili przerastają możliwości adwokatury, która nie korzystając nigdy z dotacji państwowych (mimo że jako współczynnik wymiaru sprawiedliwości miałaby tytuł do zgłaszania decydatów w tym zakresie), pokrywała sama wszystkie swoje potrzeby materialne ze środków własnych. Obecnie ta samowystarczalność adwokatury została zagrożona. Świadczy o tym uchwała korygująca wydatki inwestycyjne oraz podjęta na poprzednim posiedzeniu (20.III. br.) uchwała o odroczeniu regulacji wynagrodzeń aplikantów. Łączy się to wszystko oczywiście z tym, że zapowiedziana zmiana zasad wynagradzania za czynności zespołów adwokackich nie nabrała jeszcze dotychczas kształtu aktu normatywnego. Należy przy tym pamiętać jeszcze o tym, że nowa taksa — poza spowodowaniem poprawy sytuacji ekonomicznej adwokatów — ma jednocześnie zrównoważyć zwięk-

„Zespoły adwokackie są tworzone dla realizacji zadań wymienionych w ustawie o ustroju adwokatury. Dla wykonania tych zadań członkowie zespołu obowiązani są do:

- 1) ścisłego przestrzegania przepisów normujących działalność zespołów adwokackich i zarządzeń kierownika zespołu,
- 2) wzajemnej pomocy i współpracy z pozostałymi członkami zespołu,
- 3) podnoszenia wiedzy zawodowej,
- 4) współpracy w kształceniu aplikantów adwokackich przydzielonych do zespołu”.

szone koszty samorządowe. Taksa adwokacka nie dotyczy więc jedynie wynagrodzeń, ale zawiera w sobie bardzo różne elementy natury ekonomiczno-społecznej.

W dyskusji nad problematyką, której poświęcony był referat wiceprezesa Potrzobowskiego, poruszano przede wszystkim sprawę lokali i problemy związane z doskonaleniem zawodowym. W najbliższych latach (1979—1985) przewiduje się rozwiązanie sprawy lokali zespołowych w Izbach łódzkiej i lubelskiej — według wypowiedzi dziekanów Sindlewskiego i Kiełbowicza. Wicedziekan Afenda, który reprezentował Izbę wrocławską, postulował, aby władze samorządowe określiły minimalne warunki lokalowe, gdyż warunki te są obecnie bardzo zróżnicowane. Mówiąc o poziomie zawodowym, mówca powołał się na panujące w środowisku przekonanie, że umiejętności zawodowe adwokata nie idą w parze z wynikami jego pracy. Z kolei dziekan Rogoż (Rzeszów) wskazał na złe wyposażenie zespołów, pozbawionych nieraz elementarnych urządzeń, podkreślając zarazem, że należyte wyposażenie zespołów przekracza możliwości finansowe adwokatury.

W dyskusji na temat doskonalenia zawodowego przeważał pogląd, że najlepsze są formy szkoleń zamkniętych (np. sympozja). Dużo uwagi poświęcono możliwościom organizowania szkoleń w soboty. W przeważającej liczbie izb możliwości takie istnieją, gdyż soboty są tam wolne od rozpraw.

Wicedziekan prof. Buchała (Kraków), mówiąc o poczynaniach Ministerstwa Sprawiedliwości mających na celu doskonalenie wymiaru sprawiedliwości, postuluje udział adwokatów w studiach podyplomowych organizowanych dla kadry sędziowskiej.

Prezes NRA, podsumowując dyskusję, nawiązał do wypowiedzi na temat lokali zespołów i doskonalenia zawodowego, wyrażając przy tym pogląd, że rady adwokackie powinny sporządzić programy dotyczące potrzeb lokalowych wraz z konkretnymi propozycjami zaspokojenia tych potrzeb przy uwzględnieniu sposobu ich sfinansowania. Formy doskonalenia powinny być dobrane stosownie do miejscowych potrzeb i możliwości. Najlepsze jednak efekty dają, jak wykazuje doświadczenie, formy zamkniętych szkoleń. Natomiast szkolenia wewnętrzzespołowe powinny się sprowadzać tylko do wzajemnych konsultacji, inne bowiem formy doskonalenia wewnętrzzespołowego nie dają na ogół pożądaných efektów.

Na porządku dziennym znalazła się również finansowego charakteru sprawa wykonania preliminarza budżetowego Centralnego Funduszu Szkolenia Aplikantów Adwokackich. Po wysłuchaniu skarbnika NRA adw. J. Gniewiewskiego, który sprawę tę szczegółowo omówił, Naczelna Rada Adwokacka podjęła uchwałę zmieniającą preliminarz przez zmniejszenie wpływów i jednocześnie przez zmniejszenie wydatków na cele inwestycyjno-remontowe o 1.600.000 zł (kwota ta dotyczy konkretnie przesunięcia sfinansowania inwestycji o charakterze socjalnym w Grotnikach i Międzywodziu). Preliminarz zakładał wyższe obroty zespołów adwokackich w 1977 r. według spodziewanej nowej taksy adwokackiej. Wobec jednak braku regulacji problemu wynagrodzeń, korektura preliminarza CFSAA stała się w tych warunkach konieczna.

W następnym punkcie porządku dziennego sekretarz NRA adw. E. Mazur złożył informację o wykonaniu samorządowego planu kadencyjnego za okres od X/1976 do VI/1977 zarówno przez rady adwokackie jak i przez Prezydium NRA.

Wobec wyczerpania porządku dziennego posiedzenie Naczelnej Rady Adwokackiej zostało zakończone. Prezes NRA, zamykając obrady, podziękował obecnym za udział w posiedzeniu.

Adw. Kazimierz Kaeppele